

Andrzej Grudziński

ORCID: 0000-0002-3872-5192

Uniwersytet Ignatianum w Krakowie

Sprawozdanie z konferencji naukowej „Religijne przesłanki rozwoju pedagogiki. Koncepcje pedagogiczne XIX i XX wieku”, Kraków, 22 listopada 2024 r.

Report on the Scientific Conference “Religious Prerequisites for the Development of Pedagogy: Pedagogical Concepts of the XIX and XX Centuries”, Cracow, November 22, 2024

W dniu 22 listopada 2024 roku odbyła się w formie on-line konferencja naukowa pt. „Religijne przesłanki rozwoju pedagogiki. Koncepcje pedagogiczne XIX i XX wieku”, zorganizowana przez Katedrę Pedagogiki Religii i Pedeutologii Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie (UIK), kierowaną przez prof. dr hab. Władysława Szulakiewicza, oraz przez Katedrę Historii Oświaty i Wychowania UIK, którą kieruje o. dr hab. Andrzej Paweł Bieś, prof. UIK¹. Brali

1 Konferencja była kolejnym wydarzeniem naukowym zorganizowanym przez prof. W. Szulakiewicza i prof. A. Biesia. Pierwsze z nich, zatytułowane „Nauczyciele. Zasłużeni – niedocenieni – zapamiętani”, miało miejsce

SPI Vol. 28, 2025/2
e-ISSN 2450-5366

w niej udział także przedstawiciele Katedry Badań nad Rodziną oraz Katedry Pedagogiki Resocjalizacyjnej UIK.

W obradach konferencyjnych wzięli udział przedstawiciele 12 ośrodków naukowych. Reprezentowali oni następujące uczelnie: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Ignatianum w Krakowie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Universitas Abat Oliba CEU w Barcelonie, Akademię Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte w Gdyni, Akademię WSB w Dąbrowie Górniczej, Chrześcijańską Akademię Teologiczną w Warszawie, Akademię Zamojską oraz Akademię Jagiellońską w Toruniu.

Uczestników i gości konferencji powitała prof. dr hab. Władysława Szulakiewicz, kierownik Katedry Pedagogiki Religii i Pedeutologii w Instytucie Nauk o Wychowaniu UIK, dziękując za przyjęcie zaproszenia do udziału w kolejnym spotkaniu naukowym organizowanym przez środowisko historyków wychowania UIK. Następnie głos zabrał o. dr hab. Andrzej P. Bieś, prof. UIK, który wspomniął śp. dr. hab. Pawła Kaźmierczaka, prof. UIK, współorganizatora konferencji. Poprosił wszystkich uczestników o uczczenie pamięci Profesora Kaźmierczaka minutą ciszy. Oficjalnego otwarcia konferencji dokonał Jego Magnificencja rektor Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie, o. dr hab. Tomasz Homa, prof. UIK. Głos zabrała także dr hab. Anna Królikowska, prof. UIK, dziekan Wydziału Pedagogicznego UIK.

Obrady konferencyjne zostały podzielone na cztery części: sesję plenarną oraz trzy sekcje. Obrady plenarne, prowadzone przez prof. dr hab. Władysławę Szulakiewicz i o. dr hab. Andrzeja Biesia, prof. UIK, rozpoczęło wystąpienie ks. dr. hab. Bogusława Milerskiego, prof. ChAT („Pedagogika religii. Religia pedagogiki”). Kolejnym prelegentem był ks. prof. dr hab. Stanisław Dziekoński („Wychowanie w świetle Soboru Watykańskiego II”). W dalszej części obrad referat wygłosił prof. dr hab. Aleksander Nalaskowski („Religia i religijność Szkoły Laboratorium w Toruniu [1989–2014]”), zaś sesję plenarną

w dniach 19–20 września 2017 r., drugie pt. „Twórcy polskiej historii oświaty i wychowania lat 1945–2021” zorganizowano w dniach 30–31 marca 2022 r., zaś ostatnie pt. „Teoria i praktyka pedeutologiczna w XX wieku” odbyło się 21 kwietnia 2023 r.

zakończyło wystąpienie prof. dr. Marcina Kazmierczaka („Bp Ángel Herrera Oria [1886–1968]: Projekt pedagogiczny «Escuelas-Capilla» [«Szkoły-Kaplice»] w diecezji Malaga”). Obrady plenarne zwieńczyła dyskusja odnosząca się do treści wygłoszonych referatów.

Następnie odbyły się obrady w trzech równoległych sekcjach. Dyskusje pierwszej sekcji moderowały panie profesor Anna Błasiak i Anna Królikowska. Referaty wygłosili: dr hab. Ryszard Skrzyniarz, prof. AZ („Wychowanie religijne w koncepcji pedagogicznej Ewarysta Estkowskiego [1820–1856]”), dr hab. Anna Królikowska, prof. UIK („Wychowanie religijne w rodzinie w twórczości ks. Kazimierza Bisztygi SJ [1869–1938]”), dr hab. Joanna Król, prof. US („Pierwiotki religijne w koncepcji wychowawczej Władysława Mariana Borowskiego [1875–1939]”), ks. dr hab. Andrzej Bieś SJ, prof. UIK („Religijne przesłanki procesu wychowania w ujęciu o. Ireneusza Kmiecika OFM [1878–1958]”), dr hab. Anna Błasiak, prof. UIK („Wychowanie religijne w rodzinie w ujęciu ks. Józefa Wilka [1937–2003]”), dr Ewa Miśkowiec, UIK („Pedagogika religii w relacji z katechetyką w analizach ks. prof. Zbigniewa Marka SJ [1947–2024]”), ks. dr Krzysztof Biel, UIK („Religia w resocjalizacji”), ks. dr Adam Machowski, AJ w Toruniu („Pedagogika religii ks. prof. Jerzego Bagrowicza”). Ostatni referat w tej sekcji pt. „Profesor – mistrz – katecheta. Wybrane elementy poglądów ks. prof. Władysława Kubika SJ w obszarze pedagogiki religii” przedstawił ks. dr Jarosław Charchuła (UIK).

Obrady sekcji drugiej prowadzili: prof. dr hab. Jerzy Kochanowicz (Akademia WSB) i prof. dr Marcin Kazmierczak (Universitat Abat Oliba CEU w Barcelonie). W tej części konferencji referaty zaprezentowali: dr hab. Jarosław Horowski, prof. UMK („Cnoty teologalne w wychowaniu cnót kardynalnych. Perspektywa pedagogiki neotomistycznej”), dr hab. Tomasz Maliszewski, prof. AMW („Idee pedagogiczne bp. M.F.S. Grundtviga [1783–1872] i drogi ich implementacji do praktyki oświatowo-wychowawczej”), dr hab. Barbara Surma, prof. UIK („Założenia edukacji religijnej w koncepcji pedagogicznej Marii Montessori [1870–1952]”), dr Renata Królikiewicz, UIK („Aksjonormatywna perspektywa wychowania w działalności księdza Bronisława Markiewicza [1842–1912]”), dr hab. Wiesław Partyka, prof. KUL („Religia jako czynnik wychowawczy dzieci i młodzieży w opinii nauczycieli szkół powszechnych 20-lecia

międzywojennego”), prof. dr hab. Jerzy Kochanowicz („Liberalny model edukacji religijnej według Johna Hulla [1935–2015]”), dr Marzena Chrost, UIK („Edukacja religijna w twórczości pedagogicznej ks. prof. dr hab. Zbigniewa Marka SJ [1947–2024]”), dr Miguel Ángel Barbero, Abat Oliba CEU (“Being «In class with Jesus»: An Ignatian Composition of Place for the XXI century”).

Z kolei obradom sekcji trzeciej przewodniczyli: dr hab. Beata Topij-Stempińska, prof. UIK i dr hab. Piotr Magier, KUL. W tej części obrad głos zabrali: dr hab. Edyta Wolter, prof. UKSW („Wychowanie do postawy odpowiedzialności za środowisko przyrody, dzieło stworzone przez Boga w myśli społecznej Kościoła katolickiego”), dr Andrzej Grudziński, UIK („Wychowanie religijne w rodzinie – koncepcja ks. Bolesława Żychlińskiego [1857–1929]”), prof. dr hab. Władysława Szulakiewicz, UIK („Koncepcja wychowania religijnego na łamach czasopisma «Ku Szczytom»”), dr hab. Piotr Magier, KUL („Dorobek pedagogiczny okresu międzywojennego na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Zarys problemu”), dr hab. Beata Topij-Stempińska, prof. UIK („Pedagogika religii w Uniwersytecie Ignatianum w Krakowie w latach 1989–2024”), dr Mikołaj Brenk, UAM („Wychowanie religijne w Wyższym Katolickim Studium Społecznym w Poznaniu [1928–1939]”), dr Ewa Dybowska, UIK („Elementy duchowości ignacjańskiej w dokumentach pedagogii ignacjańskiej drugiej połowy XX wieku”).

Podsumowania obrad dokonali moderatorzy poszczególnych sekcji: dr hab. Anna Królikowska, prof. UIK, prof. dr hab. Jerzy Kochanowicz, dr hab. Piotr Magier, prezentując bogactwo poruszanych podczas obrad sekcyjnych problemów przedstawionych przez referentów i uczestników dyskusji. Następnie prof. dr hab. Władysława Szulakiewicz i o. dr hab. Andrzej P. Bieś, prof. UIK, podziękowali prelegentom oraz uczestnikom za udział w konferencji.

Konferencja stanowiła cenną refleksję nad obecnością pierwiastków religijnych w koncepcjach pedagogicznych XIX i XX wieku, nad rolą twórców i propagatorów pedagogiki religii w Polsce i za granicą oraz popularyzacją tej subdyscypliny pedagogiki na łamach czasopism naukowych i serii wydawniczych. Była wartościowym spotkaniem prelegentów – teoretyków i praktyków, których referaty przyczyniły się do poszerzenia wiedzy z zakresu pedagogiki religii i historii wychowania oraz stanowiły istotną inspirację do prowadzenia

dalszych badań. Dotyczyły przy tym ważnej problematyki, pokazując aktualność wyzwań stojących współcześnie przed pedagogiką religii.

Jego Magnificencja rektor UIK o. dr hab. Tomasz Homa, prof. UIK,
otwiera konferencję „Religijne przesłanki rozwoju pedagogiki.
Koncepcje pedagogiczne XIX i XX wieku”

Na zdjęciu od lewej: prof. dr hab. Władysława Szulakiewicz,
rektor UIK o. dr hab. Tomasz Homa, prof. UIK, dr hab. A.P. Bieś, prof. UIK.

ADRES DO KORESPONDENCJI:

Dr Andrzej Grudziński
Uniwersytet Ignatianum w Krakowie
Instytut Nauk o Wychowaniu
E-mail: andrzej.grudzinski@ignatianum.edu.pl